

[Forsvarsministeren.]

som på, at de luftmilitære tilforordnede ikke overfor tingets udvalg har fremsat en udtalelse, som berettiger det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen til at hævde, at disses principielle syn på spørgsmålet om forsvarrets øverste ledelse i det væsentlige svarer til fællesforslaget fra hær og søværn. De luftmilitære tilforordnede har nemlig til folketingsudvalget, hvori det ærede medlem har siddet, sagt, at de tidligere har foreslået, at enhedsledelsen blev sikret ved et værnshjælp uden en forsvarschef, men at de nu må erkende, at en enhedskommando med en forsvarschef, den ordning, der foreslås i det foreliggende lovforslag, garanterer en mere fast og hurtigt virkende ledelse, som der, ikke mindst under vanskelige forhold og i hvert fald i krigstid, må tillægges betydning. De luftmilitære tilforordnede har endvidere i et bilag, der ledsager betænkningen, udtalt, at selvom de tidligere har haft en anden mening — det bestrider de ikke —, erkender de nu, at de under hensyn til de mange ved problemets senere behandling fremkomne synspunkter er blevet overbevist om, at den i lovforslaget angivne organisation er en anvendelig løsning mellem en ren enhedskommando og enhedsledelse med et værnshjælp.

Den tilslutning, som det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen åbenbart havde håbet på at få fra de luftmilitære tilforordnede, har han altså ikke opnået. Derfor synes jeg, at det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen havde haft god grund til at omtale de luftmilitære tilforordnedes standpunkt i betænkningen og i sin tale her i dag på anden måde, end sket er. Sandheden om de luftmilitære tilforordnedes standpunkt er nemlig — jeg gentager det —, at de har givet tilslutning til det foreliggende lovforslag.

Må jeg så, inden jeg forlader de betragtninger, som det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen har fremsat, gøre den bemærkning, at gennemførelsen af det fællesforslag fra hæren og søværnet, som det ærede medlem er så glad for, ville have medført, at den kontrol, som forsvarsministeren på rigsdagens vegne blev i stand til at udøve, ville have været overordentlig begrænset. Det ville, hvis dette forslag var blevet gennemført, i praksis have været ganske overordentlig vanskeligt — hvis det overhovedet havde været muligt — at gennemføre den kontrol med administrationen, som jeg hele tiden er gået ud fra, at rigsdagens medlemmer uden undtagelse betragtede det som forsvarsministerens opgave at gennemføre overfor værnene. Jeg kan ikke nægte, at jeg

synes det er overmåde karakteristisk, at det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen lægger så liden vægt på, at regeringen ved sin forsvarsminister får lejlighed til at gennemføre den samme effektive kontrol med værnenes administration, som man ønsker gennemført af andre ministre i de civile ministerier.

Tilslidst vil jeg gøre nogle bemærkninger dels i anledning af den forhandling, der har været ført om den stilling, som forsvarschefen ifølge det foreliggende lovforslag får, dels i anledning af betragtninger, som er blevet anstillet udenfor det høje ting.

Bestemmelsen i det foreliggende lovforslag om, at der skal oprettes en stilling som forsvarschef, har jo foranlediget en diskussion, hvorunder man fra visse sider har gjort forsøg på at tillægge forsvarschefen opgaver og beføjelser, som lovforslagets bestemmelser klart siger at han ikke har. Der synes at være kredse, som har lyst til at kæle for den tanke, at forsvarschefen i en ekstraordinær situation skal kunne bruges som fører for kredse, der ønsker at skubbe regeringen til side. Man har talt om, at det for forsvarschefen er særlig nødvendigt at kunne handle efter konduite og uden hensyn til foreliggende direktiver fra regeringen ved forsvarsministeren. Jeg ønsker i den anledning ved denne lejlighed klart at slå fast, at det i enhver situation er regeringen, der har ansvaret, militære anliggender ikke undtaget herfra. Forsvarschefen har ifølge det foreliggende lovforslag i enhver henseende og i enhver situation pligt til at rette sig efter de ordrer, han får fra den siddende regering ved forsvarsministeren. Han er på alle områder — jeg gentager: på alle områder — underordnet de bestemmelser, der træffes af den ansvarlige forsvarsminister; han er ikke på noget område i en stilling, hvorved han bliver sideordnet med forsvarsministeren eller med nogen anden minister.

Under det udvalgsarbejde, der nu er afsluttet, har man, formentlig foranlediget af de betragtninger, der herom er anstillet udenfor det høje ting, interesseret sig for, hvor hurtigt en forsvarschef kan afskediges, dersom han ikke efterkommer de ordrer, han får fra regeringen ved forsvarsministeren, og jeg har, som det blev fremhævet i dag af udvalgets ærede ordfører, og som det fremgår af udvalgets betænkning, overfor udvalget bekræftet, at i henhold til de gældende bestemmelser kan ministeren på sit parlamentariske ansvar omgående afskedige en forsvarschef, hvis han overtræder de direktiver, han har fået fra forsvarsministeren. Med andre ord: en forsvarschef